

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

2 april 2024

Kenmerk

Z/24/067522 / D/24/137452

Portefeuillehouder

Victor Molkenboer

Portefeuille

Openbare Orde en Veiligheid

Opsteller

Vermeij, Marjet

Onderwerp

Gemeentebeleidsmonitor Leefbaarheid en Veiligheid 2023 gemeente Woerden

Kennisnemen van

De resultaten van de gemeentebeleidsmonitor Leefbaarheid en Veiligheid 2023 voor de gemeente Woerden.

Inleiding

Via deze raadsinformatiebrieven informeren wij u als raad over de resultaten van de gemeentebeleidsmonitor Leefbaarheid en Veiligheid 2023 voor de gemeente Woerden. De gemeente meet eens in de twee jaar hoe inwoners aankijken tegen verschillende aspecten van veiligheid en leefbaarheid.

In totaal hebben 6.219 inwoners uit de gemeente Woerden een brief ontvangen met de vraag om mee te werken aan het onderzoek. Uiteindelijk hebben 1.567 inwoners uit de gemeente daadwerkelijk meegewerkt aan het onderzoek. Dit betekent een respons van 25%. Dit percentage is ongeveer hetzelfde als in 2021, toen dit 24% was. De respondenten hebben op verschillende manieren kunnen meewerken aan het onderzoek; via internet, door het invullen van een schriftelijke vragenlijst of telefonisch.

Kernboodschap

In de gemeentebeleidsmonitor Veiligheid en Leefbaarheid wordt in de gemeente Woerden al sinds 2013 gebruikgemaakt van nagenoeg dezelfde vragenlijst. Dit maakt een vergelijking van de resultaten met voorgaande jaren goed mogelijk. Ook worden de resultaten uitgesplitst over de negen onderscheiden wijken/kernen: Binnenstad, Bloemen- en Bomenkwartier, Schilderskwartier, Staatsliedenkwartier, Molenvliet, Snel en Polanen, Harmelen, Kamerik en Kanis en Zegveld. Hierdoor is er ook een vergelijking binnen de gemeente Woerden mogelijk. Daarnaast zijn voor een aantal onderwerpen in de vragenlijst schaalscores berekend om de situatie voor dat onderwerp te kunnen schetsen. Hiervoor zijn de resultaten van verschillende vragen over één onderwerp samengevoegd tot een score op een schaal van één tot tien. Hieronder worden enkele opvallende uitkomsten en ontwikkelingen gedeeld.

Kwaliteit van de woonbuurt in Woerden

Kijken naar de wijze waarop de inwoners aankijken tegen verschillende aspecten van hun eigen woonbuurt wordt de kwaliteit van de eigen woning met 7.8 het hoogst beoordeeld. Dit wordt gevolgd door de kwaliteit van de woningen (7.4)

en de mensen in de buurt (7.4), de sfeer (7.3), de rust (7.2), de voorzieningen (7.1) en de hoeveelheid openbaar groen in de buurt (7.1). Het onderhoud van de verhardingen en de vervuiling (zwerfvuil e.d.) scoren met een 5.9 het laagst is. De scores voor de meeste onderwerpen in de verschillende wijken en kernen liggen erg dicht bij elkaar en daarmee ook dicht bij de gemiddelde score voor heel de gemeente Woerden. De buurtbewoners van de binnenstad en het Bloemen- en Bomenkwartier zijn minder vaak positief over vervuiling in de buurt, de verkeersveiligheid en de hoeveelheid openbaar groen. De bewoners van de binnenstad zijn ook minder vaak positief over de rust in de buurt. Bewoners van Snel en Polanen zijn juist positiever over de meeste aspecten, met name over de kwaliteit van de woonomgeving, de verkeersveiligheid, het onderhoud van de verhardingen en de vervuiling.

Leefbaarheid en sociale kwaliteit

In de gemeente Woerden geven inwoners de woonomgeving en de leefbaarheid in de buurt een gemiddeld rapportcijfer van 7.7. De veiligheid in de buurt scoort 7.3 gemiddeld. Alle drie de rapportcijfers scoren even hoog als in 2021. Tussen de buurten zijn de verschillen in de rapportcijfers relatief beperkt.

Fysieke leefbaarheid

Inwoners van Woerden vinden het over het algemeen prettig (62%) tot zeer prettig (32%) wonen in hun buurt. In vergelijking met voorgaande jaren zijn hier weinig verschillen in te ontdekken. Kijkend naar kern-/wijkniveau valt Kamerik en Kanis in positieve zin op, ruim vier op de tien inwoners zeggen zeer prettig te wonen in hun buurt (43%) tegenover 32% gemiddeld. In Snel en Polanen zijn er meer bewoners die aangeven (zeer) onprettig te wonen (8%) dan gemiddeld (4%).

Over het algemeen zijn de inwoners van de gemeente Woerden zeer te spreken over de voorzieningen en het niveau van onderhoud in de buurt. Zeven op de tien inwoners geven aan dat het buiten goed verlicht is (71%) en dat er voldoende perken, plantsoenen en parken zijn (70%). Ongeveer zes op de tien buurtbewoners zijn tevreden over het schoonhouden van de buurt (60%), het onderhoud van de perken, plantsoenen en parken (59%) en de speelplekken voor kinderen (57%). In het geval van voorzieningen voor jongeren in de buurt zijn meer inwoners negatief (42%) dan positief (14%). In het Bloemen- en Bomenkwartier zijn inwoners minder tevreden dan gemiddeld over de hoeveelheid perken, plantsoenen en parken, het schoonhouden van de buurt, de speelplekken voor de kinderen en het onderhoud van wegen, paden en pleintjes. Bewoners van Snel en Polanen zijn juist positiever dan gemiddeld over de verschillende onderdelen, met name over de speelplekken voor kinderen, het onderhoud van wegen, paden en pleintjes, het onderhoud van perken, plantsoenen en parken en de verlichting in de buurt.

Sociale cohesie

Aan de inwoners is een groot aantal stellingen voorgelegd over wat men vindt van de buurt en welke relatie men heeft tot andere buurtbewoners. De schaalscore voor sociale kwaliteit ligt met een 6.2 lager dan in alle voorgaande jaren (hoe hoger, hoe gunstiger). Een groot aandeel inwoners geeft aan vertrouwen te hebben in hun buurtgenoten (83%) en hun huissleutel toe te vertrouwen aan hun burens (83%). Ongeveer zes op de tien inwoners zijn tevreden over de bevolkingssamenstelling in de buurt (63%), vindt dat iedereen die in de buurt wil komen wonen, welkom is (62%) en dat bewoners zich thuis voelen bij de mensen die in de buurt wonen (57%). Tegelijkertijd is ook te zien dat ongeveer één op de tien inwoners de huissleutel niet toevertrouwt aan één van de burens (9%), dat ze zich niet thuis voelen bij de mensen die in de buurt wonen (10%), dat ze niet tevreden zijn over de bevolkingssamenstelling in de buurt (11%) en dat niet iedereen die in deze buurt wil komen wonen welkom is (14%). In vergelijking met voorgaande jaren is duidelijk te zien dat men minder vaak van mening is in een gezellige buurt te wonen met veel saamhorigheid en wordt er vaker aangegeven dat mensen in de buurt elkaar nauwelijks kennen. Daarentegen zijn er in 2023 wel meer inwoners die veel contact hebben met andere buurtbewoners in vergelijking met 2021 (van 31% in 2021 naar 36% in 2023). Over het algemeen zijn bewoners van Kamerik en Kanis en Zegveld iets positiever over het sociale klimaat in hun buurt dan gemiddeld. In de binnenstad en in het Schilderskwartier is men wat negatiever dan gemiddeld over het sociale klimaat.

Problemen en overlast

Te hard rijden staat voor de gehele gemeente Woerden net als in alle eerdere jaren op plaats één van de belangrijkste problemen. Samen met rommel op straat, parkeeroverlast, hondenpoep en geluidsoverlast door verkeer vormen deze aspecten net als in 2021 en 2019 de top 5. Als we de belangrijkste problemen uitspitsen naar wijk/kern dan valt op dat te hard rijden in bijna de helft van de wijken/kernen als eerste probleem naar voren wordt gebracht. In de binnenstad is dit rommel op straat, in het Bloemen- en Bomenkwartier en in Snel en Polanen is dit parkeeroverlast en in Kamerik en Kanis en Zegveld is dit hondenpoep. Alleen in Kamerik en Kanis komt overlast van groepen jongeren voor in de top 5, fietsendiefstal alleen in Harmelen en geweldsdelicten alleen in Zegveld.

De schaalcores voor fysieke verloedering (3.1), sociale overlast (1.7), dreiging (1.1) en verkeersoverlast (4.4) zijn in Woerden hoger dan vorige jaar (hoe hoger, hoe ongunstiger). De schaalcore voor vermogensdelicten is met een 2.5 vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Gevoelens van onveiligheid

In het algemeen voelt ongeveer een kwart van de inwoners zich wel eens onveilig (26%). In de eigen buurt voelt 15% zich wel eens onveilig. Binnen de gemeente voelen bewoners van het Bloemen- en Bomenkwartier (17%) en het

Schilderskwartier (15%) zich vaker dan gemiddeld soms onveilig in de buurt. In Kamerik en Kanis (4%) en het Staatsliedenkwartier (6%) is dit juist minder vaak. In de gemeente is het gevoel van onveiligheid is op alle openbare plekken gestegen, met name bij het treinstation (van 15% in 2021 naar 24% in 2023). Inwoners van Woerden voelen zich het meest onveilig op plekken waar jongeren rondhangen (38%). Onveiligheidsgevoelens op plekken waar jongeren rondhangen spelen meer dan gemiddeld in het Schilderskwartier en Molenvliet (beide 47%). Als het gaat om preventiemaatregelen om zich veilig te voelen dan doen inwoners, net als voorgaande jaren, het vaakst 's avonds of 's nachts de deur niet open, omdat zij dit niet veilig vinden (30% vaak of soms). Wat betreft veiligheidsgevoelens op het internet zijn vier op de tien inwoners (38%) van mening dat dit in de afgelopen 12 maanden is afgenomen, voor een derde van de inwoners geldt dit niet (34%).

Slachtofferschap delicten

In de gemeente Woerden is iets meer dan een kwart van de huishoudens (27%) slachtoffer geweest van één of meer delicten. Dit percentage is gelijk aan dat in 2021 en 2019 en lager dan in 2017 (32%) en 2015 (33%). Het gaat hierbij om vermogensdelicten (17%), vandalisme of vernieling (15%), geweldsdelicten (6%) en vermogensdelicten (poging tot) inbraak (3%). Er is in 2023 iets minder sprake van vandalisme en vernieling (van 17% in 2021 naar 15% in 2023). Van de vermogensdelicten komt fietsendiefstal in verhouding het meest voor (12%), gevolgd door diefstal uit de auto (5%) en overige diefstal (5%). Als we kijken naar de verschillende wijken/kernen dan zien we dat huishoudens in het Staatsliedenkwartier (35%), Molenvliet (32%) en het Schilderskwartier (29%) in de afgelopen 12 maanden vaker dan gemiddeld slachtoffers zijn geweest. In Kamerik en Kanis (17%), Zegveld (20%) en de binnenstad (20%) zijn bewoners het minst vaak slachtoffer geweest.

Gevraagd naar de ervaringen die inwoners het afgelopen jaar hebben gehad met bepaalde gebeurtenissen op het internet geeft ongeveer één op de tien inwoners aan slachtoffer te zijn geweest van verkoopfraude (10%). Daarnaast is 6% slachtoffer geweest van identiteitsfraude, 4% van inbraak in hun sociale media en 3% in hun e-mail en 2% van het hacken van de computer/PC/laptop. Ten slotte heeft één op de honderd inwoners aangegeven slachtoffer te zijn van pesten via internet (1%). Als de cijfers van 2023 worden vergeleken met voorgaande jaren dan valt op dat het hacken van de e-mail en het hacken van de computer/PC/laptop een dalende trend laat zien. Verkoopfraude komt ieder jaar juist iets vaker voor (van 5% in 2017 tot 10% in 2023).

Ondermijning

Inwoners is gevraagd of bepaalde vormen van ondermijning in hun buurt voorkomen en of ze hiervan een beetje of veel overlast ervaren. Inwoners geven het vaakst aan dat het dealen van drugs in hun buurt voorkomt (31%). Van de inwoners ervaart 2% hier veel overlast door en 12% een beetje. Ook overlast door asociale mensen/huishoudens komt relatief vaak voor (23%). Ongeveer 3% geeft aan hier veel overlast door te ervaren en 15% een beetje. Rondhangende motorbendes en prostitutie komen erg weinig voor (1%) en veroorzaken geen overlast (0%). Uitgesplitst naar wijk/kern ervaren bewoners van het Schilderskwartier meer overlast door het dealen van drugs (27%), overlast door asociale mensen/huishoudens (25%) en plekken waar vreemde types komen (19%). In Snel en Polanen en Kamerik en Kanis ervaren bewoners juist minder overlast door het dealen van drugs en door asociale mensen/huishoudens dan gemiddeld in Woerden. In de binnenstad ervaren bewoners meer overlast door verwarde mensen op straat (15%), in het Bloemen- en Bomenkwartier door mensen met een extreme of radicale overtuiging vanuit het geloof (11%) en in Zegveld door asociale mensen/huishoudens (30%). Over het algemeen zijn de verschillen tussen buurten relatief klein als het gaat om het ervaren van overlast. De meeste percentages liggen erg dicht bij het gemiddelde van de gemeente Woerden.

Buurtbescherming en crisisbeheersing

In 2023 is Whatsapp-buurtpreventie de meest populaire vorm van buurtbescherming in Woerden. Het aandeel (33%) dat hier in 2023 gebruik van maakte is iets gestegen ten opzichte van 2021 (28%). Net als in 2021, maakt 21% van de inwoners gebruik van Burgernet. Andere vormen van buurtbescherming worden door slechts 4% van de inwoners in Woerden gebruikt. Ongeveer één op de tien (11%) van de inwoners hebben voorzorgsmaatregelen genomen ter voorbereiding op een mogelijk ramp of crisis. Het aandeel inwoners dat voorzorgsmaatregelen heeft genomen is met 11% iets lager dan in 2021, maar ongeveer gelijk aan de metingen daarvoor.

Functioneren gemeente en politie op leefbaarheid en veiligheid

De inwoners van Woerden beoordelen het functioneren van de gemeente als het gaat om de inzet voor de leefbaarheid in de buurt met een 6.4. Deze score is sterk vergelijkbaar met die van alle voorgaande metingen. Van de inwoners vindt 40% dat de gemeente bereikbaar is voor klachten over onveiligheid en overlast. Het minst eens is men met de uitspraak dat de gemeente doet wat zij zegt bij het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in de buurt (16%). Iets meer dan een derde van de inwoners (35%) is van mening dat de buitengewoon opsporingsambtenaren (Boa's) een positieve invloed hebben op de leefbaarheid van Woerden. Eén derde (32%) laat zich neutraal hierover uit en één op de zeven (15%) vindt van niet. Eén op de vijf inwoners weet dit niet of kan hierover geen mening geven (21%). Het functioneren van de politie voor de inzet voor de leefbaarheid en veiligheid in de buurt krijgt een 6.4 als gemiddeld rapportcijfer. Dit cijfer ligt lager dan in alle voorgaande metingen, toen dit cijfer niet onder de 6.6 kwam.

Het Schilderskwartier

De buurtaanpak van het Schilderskwartier in Woerden is één van de prioriteiten in het Integraal Veiligheidsplan 2023-

2026. Om deze reden wordt hier nog eens stil gestaan bij de resultaten van het Schilderkwartier in deze monitor. In 2023 voelen de bewoners van het Schilderkwartier (15%) zich vaker dan gemiddeld soms onveilig in de eigen buurt. De bewoners voelen zich meer dan gemiddeld onveilig op plekken waar jongeren rondhangen (47%), in het winkelgebied/winkelcentrum (28%) en bij parkeerplaatsen/parkeergarages (22%). Ook ervaart een groot deel van de bewoners drugsoverlast (43%) en overlast van groepen jongeren (52%). 29% van de huishoudens in het Schilderskwartier zijn in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van één of meer misdrijven.

Financiën

De resultaten van de gemeentebelidsmonitor Veiligheid en Leefbaarheid 2023 voor de gemeente Woerden hebben geen directe financiële consequenties. De resultaten kunnen gemeentebreed worden gebruikt om de verschillende vormen van veiligheid en leefbaarheid te verbeteren. Wanneer dat het geval is zal dit binnen bestaande middelen worden gedekt of zal de gemeenteraad een concreet voorstel worden voorgelegd.

Vervolg

Verschillende afdelingen binnen de gemeente kunnen de resultaten van de gemeentebelidsmonitor 2023 gebruiken om beleid aan te scherpen en focus aan te brengen bij de inzet van diverse beleidsinstrumenten. Ook worden de resultaten teruggekoppeld aan de wijkplatforms, politie en andere maatschappelijke partners.

Bijlagen

1. Rapportage Gemeentebelidsmonitor Leefbaarheid en Veiligheid 2023 Woerden D/24/138866
